

Gfv.X.30.231/2007/3.szám

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr.Prekub János ügyvéd... által képviselt... felperesnek, az ifj.dr.Szilágyi József ügyvéd... által képviselt.... alperes ellen, kártérítés iránt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon 7.G.15-06-040022. számon indult, és a Debreceni Ítéltábla 2007. január 30-án kelt, Gf.III.30.207/2006/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében, a jogerős ítélet ellen, a felperes jogi képviselője útján benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.207/2006/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, az adóhatóság külön felhívására, 1.200.000 Ft feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes módosított keresetében 20.000.000 Ft kártérítésre kérte kötelezni az alperest. Keresetének jogcímeiként a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: új Gt.) 29.§ /3/ bekezdésére, illetve a Ptk.339.§-ára hivatkozott. Előadta, hogy az alperesi társaság 2/2001. számú taggyűlési határozata jogellenes volt. E jogellenes határozattal előírt pótbefizetési kötelezettségének nem teljesítése miatt szűnt meg tagsági jogviszonya, került sor üzletrészenek árverés útján történő értékesítésére. Az ennek következtében beállott kárát, arra hivatkozással jelölte meg, hogy a 20.000.000 Ft forgalmi értékű, 1.500.000 Ft névértékű üzletrész 1.000.000 Ft árverési ár ellenében kelt el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Tagadta annak jogalapját és összecszerűségét. Vitatta, hogy a felperes üzletrészenek értékesítésére az ügyvezető jogellenes eljárása következtében került sor. Állította, hogy az árverési értékesítésre tekintettel, az üzletrész forgalmi értékének megállapítása jogi jelentőséggel nem bír. Kifejtette azt is, hogy ha a felperest kár érte, az a saját mulasztásának következménye. Jogerős ítélet állapította meg ugyanis, hogy a 2/2001. számú taggyűlési határozat nem jogszabálysértő. Az ügyvezető e jogerős és végrehajtható döntésben foglaltak alapján, a jogszabályoknak megfelelően járt el.

Az elsőfokú bíróság 14.G.15-04-040082/16. sz. ítéletével, a felperes keresetét, a jogellenesség hiányára hivatkozással elutasította. E határozatot a Debreceni Ítéltábla a Gf.IV.30.157/2005/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, újabb határozat hozatalára utasította. Álláspontja ugyanis az volt, hogy a jogszabálysértően meghozott 2/2001. sz. taggyűlési határozat a meghozatala pillanatától törvénysértő volt. E jogellenesség attól függetlenül fennállt, hogy a jogerős bírósági ítélet - az utóbb, felülvizsgálati eljárás során hozott határozat szerint tévesen - a határozatot jogszerűnek minősítette. Hangsúlyozta az ítéltábla, hogy a jogellenesség a kártérítési felelősségnek objektív eleme, független a felek tudati állapotától.

A megismételt eljárás során, az elsőfokú bíróság a felperes keresetét ismételten elutasította. Kötelezte őt az eljárás során felmerült alperesi perköltségek megtérítésére, a le nem rótt kereseti, illetve fellebbezési eljárási illeték külön felhívásra történő megfizetésére.

Határozatának indokolásában kifejtette: a Debreceni Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltak alapján, a jogellenességet tényként kezelte. A kártérítési felelősség megállapításához szükséges feltételek közül az alperesi magatartása felróhatóságát, illetve a felperesnek a kár elhárítás érdekében történt közreműködését vizsgálta. Megállapította, hogy az alperes, nem vitásan, a taggyűlési határozat meghozatala során felróhatóan járt el. Fel kellett volna ugyanis ismernie, hogy az új Gt. hatályba lépése után, a társasági szerződésnek a szavazategyenlőség esetén követendő eljárásra vonatkozó, a gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény (továbbiakban: régi Gt.) alapján megállapított rendelkezése jogszabálysértővé vált.

Úgy ítélte azonban, hogy az alperes, illetve annak ügyvezetője a jogerős ítélet meghozatalát követően úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható volt. Az ügyvezető a Gt.29.§ /1/ bekezdésében előírt fokozott gondossággal tette meg a szükséges intézkedéseket. A felperes pótbefizetési kötelezettségének felhívás ellenére történt elmulasztására tekintettel, a perbeli üzletrészt, árverés útján értékesítette. A felperes kárának közvetlen oka a pótbefizetési kötelezettség teljesítésének elmulasztása volt. A felperesnek a kárt viselnie kell. A Ptk.340.§ /1/ bekezdésében előírt kárenyhítési kötelezettségének ugyanis felróhatóan nem tett eleget. Az elsőfokú bíróság a jogellenes taggyűlési határozat és az annak hatályon kívül helyezése iránti keresetet elutasító jogerős bírói ítélet, valamint a kár bekövetkezte között csak közvetett okozati összefüggést állapított meg.

A felperesi kereset jogalapjának fennállását ezért megállapítani nem tudta. Annak összegszerűségére a bizonyítási eljárás lefolytatását mellőzte.

A felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárás során, az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. Kötelezte a felperest az általa le nem rótt fellebbezési eljárási illeték, külön felhívásra történő megtérítésére.

Osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az alperes kártérítési felelőssége, felróhatóság hiányában, nem áll fenn. Nem értett egyet azonban azzal, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Kifejtette: a felperes minden, a jog által biztosított eszközt igénybe vett annak érdekében, hogy megszüntesse a pótbefizetés teljesítésének kötelezettségét, illetve az annak elmulasztásával járó szankciókat. A keresetét elutasító jogerős másodfokú bírósági ítélet kézhezvételét - 2002. január 8-át - követően, haladéktalanul, 2002. február 4-én felülvizsgálati eljárást kezdeményezett. Kérte egyúttal az általa jogellenesnek tartott 2/2001. számú taggyűlési határozat végrehajtása felfüggesztésének elrendelését is.

Az ítélet tábla szerint, a kárenyhítés érdekében csak az egyik lehetséges járható út volt a felperes által, a felülvizsgálati ítélettel is törvénysértőnek minősített taggyűlési határozatban előírt kötelezettség végrehajtása. A másik lehetséges út az igényérvényesítési eszközök helyes megválasztása volt. A felperes ez utóbbival élt. A kár elhárítása végett ezért úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható volt.

Az alperes felróhatóságának hiányában a felperes kárenyhítési kötelezettségével kapcsolatos téves álláspont ellenére, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben helytállónak tartotta.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel kitért arra is: a felróhatóságnak az alperes terhére történő megállapítása szempontjából nem volt jogi jelentősége annak, hogy a cégbíróság az alperes kérelmére, a pótbefizetési kötelezettség teljesítésére nyitva álló határidő leteltét megelőző hatállyal törölte a felperes tagsági viszonyára vonatkozó adatokat a cégjegyzékből, illetve hogy az üzletrész vevőjével, 2002. március 4-én kötött adásvételi szerződés aláírásakor, a cégbíróság még nem hozta meg a felperes törlését bejegyző végzését. A cégnylvántartásról, a cégnylvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló 1997. évi CXLV. törvény (továbbiakban: Ctv.) 46.§ /1/ bekezdése szerint, a felperesnek módjában állt volna pert indítania a tagsági viszonya törlésének időpontját tévesen meghatározó bejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt. Ennek hiányában, a cégbíróság által bejegyzett adatok felülvizsgálatára, a jelen jogvita elbírálása során, jogi lehetőség nem volt. A másodfokú bíróság utalt az EBH 2004. 1145. és az EBH 2002. 780. sz. elvi határozatában foglaltakra is. A jogerős másodfokú ítélet meghozatalát követően, a pótbefizetésre előírt - még esetleg rosszul számított - határidő eredménytelen eltelte miatt, a társaság tudatában volt annak, hogy a felperes tagsági jogviszonya a törvény erejénél fogva megszűnt. A változásnak a cégjegyzékben, a cégbíróság által történő bejegyzése hiányában, a törvény előírása szerint eljárva értékesítette az alperes a felperes üzletrészét.

A felperes a jogerős ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében, az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően kérte annak hatályon kívül helyezését, és az eljáró bíróságok új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását. Másodlagosan indítványozta a támadott határozat hatályon kívül helyezése mellett, közbenső ítélet meghozatalát, a kereseti kérelem jogalapjának fennállására nézve, és az összegszerűség megállapítása végett, az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását. A jogerős ítélet jogszabálysértését a Ptk.339.§ /1/ bekezdésére, a Gt. 9.§ /1/ bekezdésére, a Pp.206.§ /1/ bekezdésére, a Pp.221.§ /1/ bekezdésére, a Ctv.3.§/1/ bekezdésére, a Ctv.30.§ /2/ bekezdésére hivatkozással jelölte meg. Előadta, hogy a felperes másodfokú bíróság által megállapított felróható magatartásának hiányában, a kár okának, a jogellenes taggyűlési határozat meghozatalát, illetve az annak hatályon kívül helyezése iránti keresetet elutasító jogerős bírói ítéletet kell tekinteni. Az

elsőfokú bíróság ítélete szerint, a jogellenes taggyűlési határozat meghozatala, az alperesnek felróható volt. E felróhatóságra tekintettel, az alperes a kártérítési felelősség alól nem mentesülhet. Utalt arra is, hogy az alperes ügyvezetőjét fokozott gondosság terhelte. A fokozott gondosság elmulasztását is az alperes terhére kellett volna értékelni.

Rámutatott, hogy a cégbíróság bejegyzést elrendelő végzésének 2002. március 21-én történt meghozatalára tekintettel, 2002. március 4-én a társaság nevében, a cégadatok szerint a felperes tulajdonát képező üzletrész értékesítésére, a cégjogi szabályok megsértésével került sor. Az ügyvezető eljárása jogellenes, és felróható volt. A harmadik személy részére történt üzletrész értékesítés miatt, téves a másodfokú bíróságnak azon álláspontja, hogy a cégjegyzékbe bejegyzett adatokkal szemben, a társaság irányában, a felperes tagsági jogviszonyának megszűnése hatályos volt.

Az alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet a Pp.275.§ /2/ bekezdése alapján, a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiakra tekintettel nem jogszabálysértő.

A másodfokú bíróság érdemben helytálló döntést hozott. A felülvizsgálati bíróság az ítélet indokolását azonban nem osztotta. Az elsőfokú bírósággal egyetértve ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes az általa állított kár bekövetkeztének elhárítása végett, nem úgy járt ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt. A peres felek kötelesek végrehajtani a bíróság által hozott jogerős ítéletben foglaltakat. A felperes akkor járt volna el helyesen, ha a jogerős ítélet alapján a 2/2001. számú taggyűlési határozattal elrendelt pótbefizetési kötelezettségének eleget tett volna. Ezzel elkerülhette volna a mulasztás új Gt.132.§ /3/ bekezdésében előírt jogkövetkezményeit. Tagsági jogviszonya, a Gt.13.§/2/ bekezdése alapján a törvény erejénél fogva nem szűnt volna meg. Az alperes ügyvezetőjét, illetve az alperest nem terhelte volna az új Gt.130.§ /1/ bekezdése szerint, az üzletrésznek árverés útján történő értékesítésére vonatkozó kötelezettsége. A felperes által állított kár tehát, a saját mulasztásával áll közvetlen okozati összefüggésben.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság utal arra is, hogy a felperes a jogerős ítélet végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmét semmivel nem indokolta. Az első- és a másodfokú bíróság eltérő álláspontjára is tekintettel, a felülvizsgálati kérelem mikénti eldöntésében nem lehetett biztos. A számára kedvező

felülvizsgálati határozat meghozatala esetén módjában állt volna, az általa rendelkezésre bocsátott, pótbefizetés címén teljesített összeget, késedelmi kamatokkal együtt az alperestől visszakövetelni.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság egyetértett az eljárt bíróságoknak azzal az egyező álláspontjával, hogy sem az alperest, sem annak ügyvezetőjét, a felperes mulasztására tekintettel tett intézkedések során, felróhatóság nem terhelte. Az ügyvezetőnek, illetve az alperesnek, a már fent említett új Gt.13.§-a, valamint az új Gt.130.§ /1/ bekezdése alapján - a felperes pótbefizetési kötelezettséggel kapcsolatos mulasztása miatt - az üzletrész értékesítése végett el kellett járni.

A jogerős ítélet tehát, a Ptk.339.§-át, illetve az új Gt.29.§ /1/ bekezdését, a kifejtettekre figyelemmel nem sérti.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Ctv.3.§ /1/ bekezdésének, illetve 30.§ /2/ bekezdésének megsértését sem észlelte. A Ctv.3.§ /1/ bekezdésében előírt közhiteles cégnyilvántartással szemben ugyanis, helye van valamely adat, jog, vagy tény fennállására, illetve megszűnésére vonatkozó bizonyításnak. A pótbefizetési kötelezettségét elmulasztó felperes tagsági jogviszonya, a Gt.13.§ /2/ bekezdése értelmében, a jogszabály erejénél fogva szűnt meg. A cégbíróság bejegyzést elrendelő végzése erre tekintettel nem konstitutív, hanem deklaratív hatályú volt. Az alperesi társaság az új Gt.144.§ /1/ bekezdés a) pontja szerint jogosult volt a felperesi üzletrészt magához vonni, azt az új Gt.130.§ /1/ bekezdése alapján értékesíteni. Helytállóan foglalt állást ezért a másodfokú bíróság atekintetben, hogy az üzletrész értékesítése időpontjában, a cégjegyzékben szereplő adatokra tekintettel, az alperes rendelkezési joga nem volt korlátozott, ügyvezetőjének eljárása nem volt jogszabálysértő.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság emiatt, a Pp.206.§ /1/ bekezdésében, illetve a Pp.221.§ /1/ bekezdésében írtak megsértését sem észlelte.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő. Igazolt felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel. A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság ezért mellőzte a javára fizetendő perköltség megállapítását.

A felperes köteles az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ /2/ bekezdése, illetve az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59.§ /1/ bekezdése alapján megtéríteni.

Budapest, 2007. november 19.